

Motion till riksdagen 2021/22:286

av **Jonas Andersson i Skellefteå (SD)**

Ökat kunskapsstöd rörande vård av sköldkörtelsjuka

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast utreda kunskapsluckorna rörande medicinering av hypotyreos samt öka kunskapen kring sköldkörtelsjukdomar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sköldkörtelsjukdomar är ett samlingsnamn för flera olika tillstånd. Denna motion gäller främst hypotyreos, brist på sköldkörtelhormon. Fakta är sammanställda av riksdagens utredningstjänst, RUT 2019:890 – Sköldkörtelrelaterade sjukdomar.

En studie från Socialstyrelsen 2018 visar att närmare 460 000 personer i Sverige behandlades med läkemedel mot hypotyreos under 2017. Socialstyrelsens uppgifter visar att andelen av totalbefolkningen som har hämtat ut läkemedel för behandling av hypotyreos stigit under perioden 2006–2017, från 3,4 procent till 4,5 procent. Detta innebär en ökning på 32 procent. Majoriteten, drygt 82 procent, var kvinnor. Det går inte att få någon sammanställd information om hur många av dessa som är långtidssjukskrivna enligt riksdagens utredningstjänst (RUT). Enligt en rapport från patientorganisationen Sköldkörtelförbundet rör det sig om ungefär 10 % av de drabbade som står helt utanför arbetsmarknaden. Det är alltså ingen tvekan om att hypotyreos är mycket kostsamt för såväl individ som samhällsekonomi.

Av Socialstyrelsens rapport framgår att Sköldkörtelförbundet anser att kunskapsnivån bland framför allt primärvårdsläkare, men också bland endokrinologer, behöver höjas kring sköldkörtelsjukdomars symtom, kliniska fynd och behandlingsmetoder. Sköldkörtelförbundet framhåller att varje patient ska ha rätt att träffa en endokrinolog och att nationella riktlinjer behöver införas för behandling av hypotyreos. Sköldkörtelförbundet framför även att det finns många patienter som inte blir hjälpta med traditionell behandling med levotyroxin och att sjukvården ska erbjuda patienten flexibilitet

vad gäller möjlighet att prova olika läkemedel. Detta inkluderar även s.k. NDT-preparat. NDT-preparat, produkter som innehåller både tyroxin (T4) och liotyronin (T3) från gris i form av frystorkad sköldkörtel, användes som standardbehandling innan syntetiskt hormon kunde framställas.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) presenterade 2018 en uppdatering av ett tidigare genomfört upplysningstjänstsvår Behandling med en kombination av syntetiska sköldkörtelhormoner (T4 + T3) alternativt sköldkörtelextrakt vid hypotyreos. SBU konstaterar att det råder en vetenskaplig kunskapslucka vad gäller behandling med sköldkörtelextrakt jämfört med syntetiska medel, som levotyroxin.

Studien från Socialstyrelsen (2018) visar att levotyroxin är förstahandsalternativ vid behandling mot hypotyreos, men studien visar enligt Socialstyrelsen även på en ökning av patienter som förskrivits alternativa behandlingar, såsom kombination av levotyroxin och liotyronin och läkemedel innehållande naturligt hormon (s.k. NDT-preparat). NDT-läkemedel förskrivs till patienter via ett licensförfarande. Under 2018 inkom 1 576 ansökningar till Läkemedelsverket som avsåg licens för NDT. Drygt 90 procent av ansökningarna beviljades. Det finns enligt Socialstyrelsen skillnader i förskrivningen av läkemedel i olika delar av landet, något som enligt Socialstyrelsen delvis skulle kunna bero på skillnader i tillämpning av diagnoskriterier och val av behandling.

Socialstyrelsen framför i sin rapport att en slutsats är att ett kunskapsstöd på området skulle vara värdefullt mot bakgrund av ökningen av antalet patienter, variationer i förskrivning mellan olika län och den diskussion som pågår kring kriterier för diagnos och val av behandling.

Det är av största vikt att de kunskapsluckor som SBU nämner täpps till samt att det kunskapsstöd som Socialstyrelsen efterfrågar utreds.

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)